

163, fremsat den 13. marts 2002), fik den foreslåede bestemmelse, som indeholdt en direkte henvisning til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), den gældende enklere affattelse, idet henvisningen til EMRK udgik. Dette skete ifølge bemærkningerne til det grundlæggende ændringsforslag for at koncentrere bestemmelsen om det centrale i kravet til undervisningen om at forberede eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre. Det fremgår af bemærkningerne til det nævnte ændringsforslag bl.a., at den ændrede formulering indeholder de samme overordnede krav til undervisningen som de i lovforslag nr. L 163 foreslåede. Dette er i de nævnte bemærkninger begrundet med, at forberedelsen af eleverne vil skulle ske på grundlag af de grundlæggende frihedsrettigheder og menneskerettigheder, da disse rettigheder er en væsentlig del af det danske samfunds karakter.

Selv om der derfor på baggrund af bemærkningerne til det forslag, som ligger til grund for den gældende bestemmelse, juridisk ikke kan være tvivl om, at bestemmelsen allerede indebærer et krav til skolerne om »at udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene«, vil det efter regeringens opfattelse, ikke mindst af integrationspolitiske grunde, være mest hensigtsmæssigt at indføje dette krav i bestemmelse, således at kravet fremgår eksplicit heraf.

~~For at sikre at fundamentalistiske eller ekstremistiske handlinger, der begrundes i religiøse hensyn m.v., men som alvorligt strider mod menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, herunder ligestillingen mellem kønnene, ikke kan finde sted på eller fra en fri grundskole, selvom en sådan adfærd ikke har direkte forbindelse med undervisningen af eleverne, finder regeringen, at kravet endvidere bør udvides til at omfatte skolernes hele virke.~~

[Den ovenfor slettede tekst erstattes af følgende, jf. det ændringsforslag til L 105 undervisningsministeren fremsatte den 21. april 2005

Kravet indebærer, at der ikke med statstilskud efter friskoleloven kan etableres og drives en fri grundskole, der bygger på et ekstremistisk værdigrundlag, og ikke forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre.

Det foreslåede udvidede krav til skolernes forpligtelse til at forberede eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre, vil som afledt konsekvens kunne indebære, at en skoles bestyrelse til skolens lærere og andre ansatte ligeledes må skulle skærpe skolens krav, herunder det til enhver tid på skolen gældende dekorumkrav, for at sikre, at skolen også altid vil kunne leve op til lovens krav på dette punkt.

Den Europæiske Menneskerettigheds Domstol har i en række sager fastslået, at EMRK ikke beskytter ytringer, tanker, ideer og handlinger m.v., der er i modstrid med konventionen. Konventionen beskytter således kun foreninger, ytringer, forsamlinger m.v., som respekterer demokratiet samt lighed mellem kønnene. Den foreslåede ændring er i overensstemmelse med konventionen.

Ad 3. Krav til tilsynet med de frie grundskoler

Med forslaget om, at skolerne skal udfærdige skriftlige undervisningsplaner til offentliggørelse på skolens hjemmeside, og at skolerne skal foretage løbende evaluering af bl.a. elevernes udbytte af undervisningen, sættes der – både for ledere, lærere, elever, forældre og de tilsynsførende – øget fokus på muligheden for at reflektere mere over det arbejde, der til dagligt udføres på skolerne.

Blandt andet på baggrund heraf stilles der forslag om, at den eller de tilsynsførende til stadighed har sådanne faglige og pædagogiske forudsætninger, at de i stand til at kunne varetage tilsynet. Der stilles ikke krav til de tilsynsførendes uddannelsesmæssige baggrund.

Der er mange måder at udføre tilsynet på, og der er mange forskellige elementer, der kan inddrages i tilsynet. Skriftlige undervisningsplaner og gennemførelse af evalueringer giver den eller de tilsynsførende nyt materiale at forholde sig til i forbindelse med tilsynsarbejdet. Inddragelse af materialet kræver imidlertid, at den tilsynsførende er i stand til at forholde sig til, om planerne sandsynliggør, at undervisningen vil stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, og hvorledes den faktisk gennemførte undervisning er i forhold til den planlagte undervisning. Dette er i sig selv en væsentlig pædagogisk og faglig udfordring for den enkelte tilsynsførende.